

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2014. gada 30. aprīlī*

Kombinētā nomenklatūra — Tarifu pozīcijas — Medikamenti pozīcijas 3004 izpratnē — Jēdziens — Pārtikas preparāti, kas paredzēti tikai enterālai ievadīšanai ārstu uzraudzībā ārstējamām personām — Dzērieni apakšpozīcijas 2202 izpratnē — Jēdziens — Barības vielu šķidrums, kas paredzēti uzņemšanai enterāli un nav paredzēti dzeršanai

Lieta C-267/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 19. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 15. maijā, tiesvedībā

Nutricia NV,

pret

Staatssecretaris van Financiën.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*] (referents) un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Nutricia NV* vārdā – *B. Boersma, adviseur*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *B. Koopman*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā – *H. Kranenborg* un *B.-R. Killmann*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz jēdzienu “medikamenti” un “dzērieni” interpretāciju Kombinētās nomenklatūras, kas ir ietverta I pielikumā Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 1. lpp.), kas ir grozīta ar Komisijas 2006. gada 17. oktobra Regulu (EK) Nr. 1549/2006 (OV L 301, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “KN”), izpratnē.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts strīdā starp *Nutricia NV* (turpmāk tekstā – “*Nutricia*”) un *Staatssecretaris van Financiën* (Finanšu valsts sekretārs) par saistošo izziņu par tarifu (turpmāk tekstā – “izziņu”) attiecībā uz produktu, kas paredzēti slimnieku barošanai enterāli, klasifikāciju.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 KN pozīcijas 2106 teksts ir šāds:

“2106 Pārtikas izstrādājumi, kas nav minēti vai iekļauti citur”.

- 4 KN pozīcija 2202 un apakšpozīcijas 2202 10 00, 2202 90 un 2202 90 10 ir izteiktas šādi:

“Ūdens, ieskaitot minerālūdeņus un gāzētos ūdeņus, ar cukura vai citu saldinātāju piedevu vai aromatizētus, un citi bezalkoholiskie dzērieni, izņemot augļu vai dārzeņu sulas, kas iekļaujas pozīcijā 2009:

2202 10 00 – ūdens, ieskaitot minerālūdeni un gāzēto ūdeni ar cukura vai citu saldinātāju piedevu vai aromatizētu minerālūdeni un gāzēto ūdeni

2202 90 – citādi:

2202 90 10 – kuros nav pozīcijās 0401–0404 minēto produktu vai tauku, kas iegūti no pozīcijās 0401–0404 minētajiem produktiem

– citādi, kuros tauki, kas iegūti no pozīcijās 0401–0404 minētajiem produktiem [..]”.

- 5 KN otrajā daļā ir iekļauta 22. nodaļa ar nosaukumu “Dzērieni, alkoholiski šķidrumi un etiķis”, kuras 1. piezīmē ir paredzēts:

“Šajā nodaļā neietilpst:

[..]

medikamenti, kas minēti pozīcijā 3003 vai 3004”.

- 6 Komisijas 1989. gada 25. janvāra Regulas (EEK) Nr. 184/89 par atsevišķu preču klasifikāciju kombinētajā nomenklatūrā (OV L 23, 19. lpp.) apakšpozīcijā 2202 90 10 norādītā prece ir aprakstīta kā tāda, kas ietver šādus produktus:

“Šķidrns preparāts, kas satur nātrija un kalcija kazeinātus, sojas proteīnu, sojas lecitīnu, kukurūzas eļļu, sojas eļļu, vidējās ķēdes triglicerīdus, maltodekstrīnus, minerālus, vitamīnus un ūdeni, ko iespējams ievadīt ar enterālo caurulīti”.

7 KN pozīcijas 3004, 3004 50 un 3004 50 10 ir izteiktas šādi:

“3004 Medikamenti (izņemot pozīcijās 3002, 3005, 3006 minētos izstrādājumus), kas sastāv no ārstnieciskām vai profilaktiskām vajadzībām sajauktiem vai nesajauktiem produktiem, kuri ir safasēti nomērītās devās (ieskaitot devas ievadīšanai zem ādas) vai iepakoti mazumtirdzniecībai:

[..]

3004 50 – citādi medikamenti, kas satur vitamīnus vai citādus pozīcijas 2936 produktus

3004 50 10 – safasēti vai iepakoti mazumtirdzniecībai”.

8 KN otrās daļas 30. nodaļā ar nosaukumu “Farmaceitiskie produkti” 1. piezīmē ir noteikts:

“Šajā nodaļā neietilpst:

a) pārtikas produkti un dzērieni (piemēram, diētiskie, diabētiskie vai pārtikas produkti, kas bagātināti ar barojošām piedevām, pārtikas piedevas, tonizējoši dzērieni un minerālūdeņi), izņemot pārtikas līdzekļus intravenozai ievadei [..]”.

9 Minētās 30. nodaļas 1. papildu piezīmē ir noteikts:

“Pozīcijā 3004 iekļautas augu izcelsmes zāles un preparāti uz šādu aktīvo vielu bāzes: uz vitamīnu, minerālvielu, neaizstājamo aminoskābju vai taukskābju bāzes, iepakoti mazumtirdzniecībai. Šos preparātus klasificē pozīcijā 3004, ja uz to etiķetes, iepakojuma vai pievienotajiem norādījumiem lietotājam ir šādas ziņas:

a) par konkrētām slimībām, sāpēm vai simptomiem, kuriem ražojums ir lietojams;

b) par tajos esošās aktīvās vielas vai vielu koncentrāciju;

c) par devām, un

d) par lietošanas veidu.

Minētajā pozīcijā ir iekļautas homeopātiskās zāles, ja tās atbilst iepriekš minētajiem nosacījumiem a), c) un d).

Preparātiem uz vitamīnu, minerālvielu, neaizstājamo aminoskābju vai taukskābju bāzes uz etiķetes norādītajai ieteicamajai dienas devai vienai no šīm vielām jābūt ievērojami lielākai nekā ieteicamajai dienas devai vispārējai veselības vai labsajūtas uzturēšanai.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

10 2007. gada 10. maijā *Nutricia* pieprasīja par nodokļiem kompetentās iestādes inspektoram (turpmāk tekstā – “inspektors”) izdot tai piecas izziņas attiecībā uz dažāda veida produktiem, kas paredzēti slimnieku barošanai caur zondi (turpmāk tekstā – “attiecīgie produkti”). Savā pieteikumā tā ierosināja klasificēt tos KN apakšpozīcijā 3004 50 10.

- 11 2007. gada 28. augustā inspektors izsniedza *Nutricia* tās prasītās izziņas, kurās attiecīgie produkti tika klasificēti KN apakšpozīcijā 2202 90 10. Šajās izziņās šie produkti ir aprakstīti šādi:

“Gaiši brūns šķidrns preparāts, kas ir speciāla pārtika diētiskai aprūpei nepietiekama uztura slimības dēļ gadījumos, kas – atbilstoši norādēm – var tikt ievadīta pacientiem tikai ārstu uzraudzībā.

Šķidrns preparāts satur tostarp olbaltumvielas, vitamīnus, ogļhidrātus, taukus, balastvielas un minerālus.

Tā sastāvā piena tauku un saharozes (tostarp pieskaitot invertcukuru vai izoglikozi saharozei) ir mazāk kā 0,1 % no svara.

Šķidrns preparāts ir sagatavots mazumtirdzniecībai, tam ir lietošanas pamācība vairākās valodās un tas ir iepakots 500 ml mākslīga materiāla maisā ar īpašu zondes ievadu.”

- 12 Šīs klasifikācijas pamatojumam inspektors norādīja, ka tā ir “noteikta, ievērojot 1. un 6. vispārīgo [KN] interpretācijas noteikumu, 30. nodaļas 1. piezīmes a) punktu, kā arī KN kodu 2202, 2202 90 un 2202 90 10 aprakstu (skat. Tiesas spriedumu [*Krings*, C-130/02, EU:C:2004:122]). Regula (EEK) Nr. 184/89 [..]. Laboratorijas 2007. gada 15. augusta ziņojums [..].”

- 13 Tā kā pēc *Nutricia* sūdzības saņemšanas inspektors apstiprināja izziņas, tā vērsās *Rechtbank te Haarlem* (Hārlēmas tiesa), kas 2009. gada 2. jūnija spriedumā atzina prasību par nepamatotu. *Nutricia* iesniedza apelācijas sūdzību *Gerechthof te Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa), kas apstiprināja minēto spriedumu ar savu 2011. gada 28. aprīļa spriedumu. Visbeidzot, šo spriedumu *Nutricia* pārsūdzēja kasācijas kārtībā iesniedzējtiesā.

- 14 Iesniedzējtiesa norāda, ka Tiesas judikatūrā ir norādīts, ka, lai produktu varētu klasificēt pozīcijā 3004, izšķiroša nozīme ir tam, ka produktam ir ārstnieciskas vai profilaktiskas īpašības, kuru iedarbība koncentrējas uz cilvēka ķermeņa noteiktām funkcijām vai kas var tikt pielietotas slimības vai kaites profilaksei vai ārstēšanai. Tā kā attiecīgie produkti ietekmē nepietiekama uztura aprūpi un profilaksi, kas rodas slimības dēļ, tie nav jāklasificē šajā pozīcijā. Tomēr iesniedzējtiesa pauž šaubas par šo secinājumu.

- 15 Tādējādi minētā tiesa it īpaši konstatē, ka attiecīgie produkti nav paredzēti dzeršanai, kas ir šķērslis tam, lai tos klasificētu pozīcijā 2202. Turklāt šie produkti ir paredzēti tikai un vienīgi personu, kas savas slimības vai kaites dēļ tiek aprūpēti ar medikamentiem un kam tie tiek ievadīti slimības vai kaites ārstēšanas ietvaros, lietošanai caur kuņģa zondi. Tā uzsver, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka produktu, kas savu objektīvo īpašību dēļ ir paredzēti pēc sava rakstura medicīniskai lietošanai “mākslīga ievadīšana” liek tos klasificēt pozīcijā 3004.

- 16 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden*, izjūtot šaubas attiecībā uz pareizu KN interpretāciju, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai jēdziens “medikaments” KN pozīcijas 3004 izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir jāsaprot arī tādi pārtikas preparāti kā šie produkti, kas ir paredzēti vienīgi tam, lai tos ārstu uzraudzībā ievadītu enterāli (caur kuņģa zondi) personām, kas tiek ārstētas slimības vai kaites dēļ, un šīs slimības vai kaites ārstēšanai viņiem tiek ievadīti produkti, lai likvidētu vai novērstu nepietiekamu uzturu?

2. Vai jēdziens “dzērieni” KN pozīcijas 2202 izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ietilpst tādi šķidrni pārtikas produkti kā šie produkti, kas nav paredzēti dzeršanai, bet tiek ievadīti enterāli (caur kuņģa zondi)?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 17 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai KN tarifu pozīcija 3004 ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “medikamenti” šīs pozīcijas izpratnē ir pārtikas preparāti, kas ir paredzēti tikai un vienīgi, lai tos ārstu uzraudzībā enterāli ievadītu personām, kam tiek sniegta medicīniska aprūpe, ciktāl šo personu slimības vai kaites ārstēšanas ietvaros šādas ievadīšanas mērķis ir novērst vai ārstēt šo personu nepietiekamu uzturu.
- 18 Lai atbildētu uz šo jautājumu, jāatgādina, ka KN pozīcijā 3004 ir ietverti “medikamenti [..], kas sastāv no ārstnieciskām vai profilaktiskām vajadzībām sajauktiem vai nesajauktiem produktiem, kuri ir safasēti nomērītās devās [..] vai iepakoti mazumtirdzniecībai”.
- 19 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un lai būtu vieglāk veikt kontroli, izšķirošais kritērijs preču tarifu klasifikācijā parasti ir to objektīvās īpašības un pazīmes, kas ir norādītas KN pozīcijas aprakstā un iedaļas vai nodaļas piezīmēs (skat. it īpaši spriedumu *Thyssen Haniel Logistic*, C-459/93, EU:C:1995:160, 8. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī *TNT Freight management (Amsterdam)*, C-291/11, EU:C:2012:459, 30. punkts).
- 20 Šajā ziņā Tiesai jau vairākkārt ir uzdoti jautājumi par jēdziena “medikamenti” interpretāciju saistībā ar preču klasifikāciju KN. Atbilstoši patstāvīgajai judikatūrai, lai klasificētu produktus KN 30. nodaļā, ir jāpārlicinās, vai tiem ir skaidri definēts terapeitisks vai profilaktisks profils, kura iedarbība koncentrējas uz skaidri noteiktām cilvēka organisma funkcijām, kā arī vai tos var izmantot slimības vai kaites profilaksē vai ārstēšanā. Pat tad, ja attiecīgajam produktam pašam nav terapeitiskas iedarbības, taču to izmanto slimības vai kaites ārstēšanā vai profilaksē, ja vien tas ir speciāli paredzēts šādi izmantošanai, tas ir jāuzskata par tādu, kas sagatavots terapeitiskai izmantošanai (it īpaši skat. spriedumu *TNT Freight Management (Amsterdam)*, EU:C:2012:459, 40. un 42. punkts).
- 21 No abos iepriekšējos punktos minētās judikatūras izriet, ka preču lietošanas mērķis var būt objektīvs klasifikācijas kritērijs, ja tas minētajai precei ir raksturīgs un šo raksturīgumu var novērtēt atkarībā no tās objektīvajām īpašībām un pazīmēm (skat. it īpaši spriedumu *Krings*, EU:C:2004:122, 30. punkts un tajā minētā judikatūra). Atbilstoši Tiesas judikatūrai produkts, kas tam piemītošo īpašību un objektīvo iezīmju dēļ acīmredzot ir paredzēts medicīniskai izmantošanai, var tikt klasificēts KN 30. nodaļā (skat. spriedumu *Thyssen Haniel Logistic*, EU:C:1995:160, 14. punkts, un spriedumu *TNT Freight Management (Amsterdam)*, EU:C:2012:459, 41. punkts).
- 22 Jāpiebilst, ka Tiesa ir jau nospriedusi, pamatojoties uz šīs pašas pozīcijas 3004 tekstu, ka fakts, ka attiecīgie produkti ir safasēti nomērītās devās vai iepakoti mazumtirdzniecībai, ir nosacījums minētā noteikuma piemērošanai (skat. rīkojumu *Juers Pharma*, C-40/06, EU:C:2007:2, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Jāatgādina arī, ka apstākļi, ka slimība ir vai nav atzīta kādā ar KN klasifikāciju nesaistītā Savienības tiesību aktā, nav izšķirošs, lai klasificētu produktu tās pozīcijā 3004 (šajā ziņā skat. rīkojumu *SmithKline Beecham*, C-206/03, EU:C:2005:31, 44. punkts).
- 24 Pamatlietā no Tiesas rīcībā esošajiem materiāliem izriet, ka attiecīgie produkti tiek lietoti barošanai caur zondi nepietiekama uztura, kas rodas slimības vai kaites dēļ, novēršanai un ka tie var tikt ievadīti pacientiem tikai ārstu uzraudzībā un enterāli. No minētā izriet, ka šādi produkti ir paredzēti lietošanai slimības vai kaites profilaksē vai ārstēšanā un ka tie, bez šaubām, ir paredzēti lietošanai medicīnā.

- 25 Svarīgi ir atgādāt arī, ka pozīcijas 3004 papildu piezīmē ir skaidri precizēts, ka tajā tiek iekļautas augu izcelsmes zāles un preparāti uz šādu aktīvo vielu bāzes (uz vitamīnu, minerālvielu, neaizstājamo aminoskābju vai taukskābju bāzes), iepakoti mazumtirdzniecībai, kas ir jāklasificē šajā pozīcijā, ja uz to etiķetes, iepakojuma vai pievienotajiem norādījumiem lietotājam ir noteiktas ziņas par attiecīgo produktu.
- 26 Noteikti ir taisnība, ka KN 30. nodaļas 1. piezīmes a) punkts, kurā no šīs nodaļas ir izslēgti pārtikas produkti un piedevas un dzērieni, izņemot pārtikas līdzekļus intravenozai ievadei, ir derīgs KN interpretācijas līdzeklis. Šajā ziņā Tiesa vairākkārt jau ir nospriedusi, ka gan piezīmes pirms kopīgo muitas tarifu nodaļām, gan preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētās sistēmas, ko izstrādājusi Muitas sadarbības padome, kas kļuvusi par Pasaules muitas organizāciju, paskaidrojošās piezīmes var tikt uzskatītas par derīgiem šo tarifu interpretācijas līdzekļiem (skat. spriedumus *Neckermann Versand*, C-395/93, EU:C:1994:318, 5. punkts; *Pardo & Fils* un *Camicas*, C-59/94 un C-64/94, EU:C:1995:326, 10. punkts, kā arī *Wiener SI*, C-338/95, EU:C:1997:552, 11. punkts).
- 27 Tomēr jāuzsver, ka minētās harmonizētās sistēmas paskaidrojošajām piezīmēm, ko izstrādājusi Pasaules muitas organizācija, un attiecībā uz KN – Eiropas Komisija, ir interpretējošs raksturs un nav obligāta juridiska spēka (skat. it īpaši spriedumus *DFDS*, C-396/02, EU:C:2004:536, 28. punkts; *Kawasaki Motors Europe*, C-15/05, EU:C:2006:259, 37. punkts un tajā minētā judikatūra; kā arī *JVC France*, C-312/07, EU:C:2008:324, 37. punkts).
- 28 Šajā ziņā jākonstatē, ka no šīs pašas KN 30. nodaļas 1. piezīmes a) punkta teksta izriet, ka no tās tiek izslēgti diētiskie pārtikas produkti vai dzērieni, izņemot pārtikas līdzekļus intravenozai ievadei, kas nav ikdienas pārtikas sastāvdaļa, bet tomēr tiek izmantoti tikai pārtikas nolūkā.
- 29 Šajā lietā ir jāuzsver, ka atbilstoši iesniedzējtiesas sniegtajam aprakstam attiecīgie produkti satur aktīvas vielas, ir paredzēti mazumtirdzniecībai, tiem ir pievienota lietošanas pamācība vairākās valodās un tie ir iepakoti mākslīga materiāla maisā, kas satur 500 ml produkta, ar īpašu zondes ievadu.
- 30 Turklāt, ievērojot pamatlietā aplūkoto produktu objektīvās īpašības, it īpaši to pārdošanu mazumtirdzniecībā, to izmantošanu medicīnā, kā arī faktu, ka tie ir paredzēti ievadīšanai pacientiem caur kuņģa zondi ārstu uzraudzībā nepietiekama uztura slimības vai kaites dēļ profilakses vai ārstēšanas nolūkā, jāsecina, ka šie produkti ir izgatavoti ārstnieciskām un profilaktiskām vajadzībām tarifu pozīcijas 3004 izpratnē.
- 31 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka KN pozīcija 3004 ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “medikamenti” šīs pozīcijas izpratnē ietver pārtikas preparātus, kas ir paredzēti tikai un vienīgi ievadīšanai enterāli (caur kuņģa zondi) ārstu uzraudzībā personām, kam tiek sniegta medicīniska aprūpe, ciktāl šo personu slimības vai kaites ārstēšanas ietvaros šādas ievadīšanas mērķis ir novērst vai ārstēt šo personu nepietiekamu uzturu.

Par otro prejudiciālo jautājumu

- 32 Ņemot vērā atbildi, kas sniegta uz pirmo jautājumu, nav jāatbild uz iesniedzējtiesas uzdoto otro jautājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 33 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Kombinētās nomenklatūras, kas ir ietverta Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu, kas ir grozīta ar Komisijas 2006. gada 17. oktobra Regulu (EK) Nr. 1549/2006, I pielikumā, pozīcija 3004 ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “medikamenti” šīs pozīcijas izpratnē ietver pārtikas preparātus, kas ir paredzēti tikai un vienīgi ievadīšanai enterāli (caur kuņģa zondi) ārstu uzraudzībā personām, kam tiek sniegta medicīniska aprūpe, ciktāl šo personu slimības vai kaites ārstēšanas ietvaros šādas ievadīšanas mērķis ir novērst vai ārstēt šo personu nepietiekamu uzturu.

[Paraksti]